

Punkt ikke har indladt sig paa særlig mange Traktater med andre Lande. Jeg tror, at England er det eneste Land, som Tyskland har afsluttet Traktat med. Men det har ikke forhindret, at Tyskland, naar et konkret Tilfælde har foreligget, dog har benyttet denne Vej til at faa Striden bilagt, og jeg har den Tro, at det for os vil være rigtigt, før vi henvende os til Tyskland, at se, om Tyskland overhovedet vil forandre sit Syn paa dette Spørgsmaal. Skulde dette være Tilfældet, er det klart, at der er intet Land, vi hellere afslutte en Voldgiftstraktat med, end Tyskland.

Endelig omtalte den ærede Folketingsmand den Henvendelse, der har fundet Sted fra Amerikas Side. Denne Henvendelse er ikke rettet til Danmark, men, saa vidt jeg ved, kun til Stormagterne. Vi have skrevet til Amerika for at faa nærmere Oplysninger, men have endnu ikke faaet Svar. Men sikkert er det, at Henvendelse er ikke sket til Danmark.

P. Munch: Den højtærede Udenrigsminister sagde, at han havde været af den Opfattelse, at det var bedre ikke at afslutte Traktater i de Tilfælde, hvor man kun kunde faa dem med talrige Undtagelsesbestemmelser. Jeg er ikke vis paa, at den højtærede Minister ser rigtigt paa dette Forhold. Sagen er dog den, at naar man har opnaaet en saadan Traktat, er man kommen i Gang overfor vedkommende Land, og saa er der, synes det mig, skabt bedre Betingelser for ved Fornyelse af Traktaten ved kommende Lejlighed at faa den forbedret. Og noget betyder jo enhver af disse Traktater, selv om Undtagelsesbestemmelserne ere nok saa fyldige, og selv om de ere af den Karakter, som de sædvanligt ere i Stormagtsaftalerne.

Endelig tror jeg ikke, man maa undervurdere det almindelige Synspunkt, at selve Afslutningen af forholdsvis mange af disse Traktater er en heldig Ting. Maa-ske ikke saa meget for det enkelte Land til Afgørelse af enkelte bestemte Spørgsmaal, men fordi det ligesom bidrager til at skabe Tiltro til hele Bevægelsen, skabe en Forøgelse af den Verdensstemning, som er det mest afgørende for Udviklingen af alt, hvad der staar i Forbindelse hermed.

Den højtærede Udenrigsminister havde ikke rigtig forstaaet, tror jeg, eller misforstaaet det, jeg bad om med Hensyn til Oplysninger, han muligt i Fremtiden skulde forelægge for Rigsdagen. Det, jeg

tænkte paa, var ikke Oplysninger af en saadan kortfattet Karakter som dem, han i sin Tid i en Tale havde givet overfor Rigsdagen om de Traktater, Danmark havde afsluttet eller forhandlet om. Det, jeg tænkte paa, var en mere samlet Redegørelse for alle de Traktater, der ere afsluttede mellem Landene, de forskellige Typer af Traktater, der findes. Og ganske i Sammenhæng dermed var det heller ikke Spørgsmaalet, om Danmark havde haft nogen Voldgiftssag til Afgørelse for Domstolen. Det tænker jeg, alle ville have lagt Mærke til, vi ikke have haft. Hvis vi havde haft en saadan Sag til Afgørelse, vilde det sikkert have gjort stærkt Indtryk paa os alle sammen. Men hvad jeg tænkte paa, var de Tilfælde mellem andre Magter, som ikke vække saa stor Opmærksomhed herhjemme, som vi ikke alle lægge Mærke til. Der har for nylig været 3 Sager til Behandling ved Voldgiftsretten i Haag, uden at dette er gaaet meget stærkt ind i manges Bevidsthed, undtagen netop i de Lande, hvis Sager det drejer sig om. Det, jeg tænkte paa, var en mere samlet Redegørelse, der kunde give Rigsdagens Medlemmer en Idé om, hvad hele denne Verdensbevægelse betyder, der staar i Forbindelse dermed.

Den højtærede Udenrigsminister fremsatte derefter nogle Udtalelser med Hensyn til Østerrig og Tyskland. Ja, der skal jeg naturligvis ikke paa nogen Maade kritisere den Opfattelse, som han i saa Henseende gør gældende. Jeg tror, at det netop i saa vanskelige Forhold maa blive Udenrigsministeriets Skøn, hvornaar der bliver en Lejlighed til at gribe ind, og jeg føler mig tryk i saa Henseende. Jeg føler mig overbevist om, at i det Øjeblik, hvor der virkelig bliver en Mulighed for at opnaa noget i saa Henseende, vil Ministeriet med stor Beredvillighed og stor Iver gribe denne Mulighed.

Udenrigsministeren (Ahlefeldt-Laurvig): Jeg har altsaa ikke forstaaet den ærede Folketingsmand ganske nøjagtigt forrige Gang med Hensyn til den samlede Redegørelse, Folketingsmanden ønskede. I den Henseende skal der ikke være noget i Vejen fra Udenrigsministeriets Side. Hvis Rigsdagen ønsker dels en samlet Fortegnelse over de Traktater, som vi have afsluttet, dels en samlet Redegørelse for, i hvilke Tilfælde man i de senere Aar har benyttet Voldgiftstraktater til at faa en Løsning af en Strid, skal der fra Udenrigsministeriets Side ikke være noget til